

Tizenharmadik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Blagoevgrad (Bulgária), 2015. július 20.–24.

Az egyéni verseny feladatai

Ne másolja le a feladatok szövegét! Írja le minden feladat megoldását külön lapra! Minden lapra írja rá a feladat számát, az ülésének a számát és a vezetéknevét! Máskülönb a munkája nem értékelhető.

Válaszait alaposan indokolja meg. A tökéletesen helyes válasz is csak alacsony pontszámot ér, ha nincs kellőképpen megindokolva.

1. Feladat (20 pont) navatl:

$$\text{mahtlactli-on-cē} \times \text{mahtlactli} = \text{mācuīl-pōhualli-om-mahtlactli} \quad (1)$$

$$\text{cem-pōhualli} \times \text{ōme} = \text{ōm-pōhualli} \quad (2)$$

$$\text{yē-pōhualli-on-chicōme} + \text{mahtlactli-on-nāhui} = \text{nāuh-pōhualli-on-cē} \quad (3)$$

$$\text{mācuīlli} + \text{ōme} = \text{chicōme} \quad (4)$$

$$\text{mahtlactli-om-ēyi} \times \text{ēyi} = \text{cem-pōhualli-on-caxtōlli-on-nāhui} \quad (5)$$

$$\text{mācuīlli} \times \text{ēyi} = \text{caxtōlli} \quad (6)$$

arammba:

$$\text{ngámbi} + \text{ngámbi} = \text{ngámbi} \times \text{yànpa} \quad (7)$$

$$\text{ngámbi} + \text{asàr} = \text{tambaroy} \quad (8)$$

$$\text{yànpa} \text{ tàxwo} + \text{fete asàr tàxwo} = \text{yànpa} \text{ fete} \quad (9)$$

$$\text{yenówe} \times \text{yenówe} \text{ tàxwo} = \text{fete yenówe} \text{ tàxwo} \quad (10)$$

$$\text{nimbo} \times \text{fete} = \text{tarumba} \quad (11)$$

$$\text{nimbo} + \text{yànpa} \text{ tàxwo} = \text{yenówe} \text{ tàxwo} \quad (12)$$

navatl:arammba:

$$\text{yē-tzontli-on-nāuh-pōhualli-on-caxtōlli-on-cē} = \text{ndamno} \quad (13)$$

$$\text{cen-tzontli-on-cem-pōhualli-om-mahtlactli-om-ōme} = \text{yànpa} \text{ tarumba} \quad (14)$$

$$\text{cen-tzontli} = \text{tarumba} \text{ tambaroy} \text{ fete} \text{ asàr} \quad (15)$$

$$\text{cen-xiquipilli} = \text{weremeke} \text{ tarumba} \text{ nimbo} \text{ yànpa} \quad (16)$$

(a) Írja le számjegyekkel a (1–12) egyenlőségeket és a (13–16) számokat!

(b) Írja le navatl nyelven: 42; 494!

(c) Írja le arammba nyelven: 43; 569!

⚠ A klasszikus navatl nyelv, amely az uto-azték nyelvcsaládhoz tartozik, az Azték Birodalom nyelve volt Mexikóban.

Az arammba nyelv (másnéven szerki, szerkiszetavi vagy felső-moreheadi) a déli-közép pápua családhoz tartozik. Körülbelül 970 ember beszéli Pápua Új-Guineában.

—Milena Veneva

2. Feladat (20 pont) Adottak igealakok a kabard nyelv beszlenej dialektusán (Ul'jan aul nyelvjárása, Adige Köztársaság) hangsúllyal megjelölt latin átírásban valamint fordításuk magyarra:

def̄ōn	<i>varrhatni</i>
g^wəš'əʔén	<i>beszélni</i>
máde	<i>varr</i>
mášxe	<i>eszik</i>
mečántχ^we	<i>csúszik</i>
meg^wəš'əʔéf	<i>beszélhet</i>
mes	<i>ég</i>
mebəbəpe	<i>tényleg repül</i>
mešxápe	<i>tényleg eszik</i>
mezeqáfe	<i>úgy tesz, mintha harapna</i>
sən	<i>égni</i>
ʔəg^wərəg^wən	<i>reszketni</i>

(a) Fordítsa le magyarra:

zeq̄én, medéf, medáfe, səf̄ən, meg^wəš'əʔe, mebáb.

Itt van még néhány beszlenej szó:

čántχ^wečəm	<i>nem csúszik</i>
čántχ^wet	<i>csúszott</i>
čentχ^wéft	<i>csúszhatott</i>
dápet	<i>tényleg varrt</i>
défxeme	<i>ha varrhatnak</i>
čántχ^wexeme	<i>ha csúsznak</i>
meʔəg^wərəg^wxe	<i>reszketnek</i>
səf̄q̄əm	<i>nem éghet</i>
bəbme	<i>ha repül</i>
bəbxet	<i>repültek</i>
šxeme	<i>ha eszik</i>
ʔəg^wərəg^wq̄əm	<i>nem reszket</i>

(b) Fordítsa le magyarra:

čentχ^wéfme, šxáfexeq̄əm, bəbəft, šxet, ʔəg^wərəg^wəpeme.

(c) Fordítsa le beszlenejre:

varrnak; úgy tesznek, mintha repülnének; tényleg égett; nem ehett; ha beszélnek; harapnak.

Nehogy elfelejtse a hangsúlyokat megjelölni!

⚠ A kabard az észak-kaukázusi család abház-adige csoportjába tartozik. Az Oroszországi Föderációban (516 000 ember) valamint Törökországban és más közel-keleti országokban beszélik.

č, g^w, q̄, š, š', ʔ, x, χ^w, ʒ, ʔ mássalhangzók; ə magánhangzó. A „'” jel a hangsúlyt jelöli.

—Pjotr Arkadjev

3. Feladat (20 pont) A Soundex egy algoritmus nevek kódolására. Ezt Robert C. Russell és Margaret King Odell fejlesztették ki az Amerikai Egyesült Államokban 1918–1922 között, hogy egyszerűbbé tegyék a hasonló hangzású családnevek keresését. A 20. század közepén a Soundex-t tömegesen használták az Amerikai Egyesült Államokban az 1890 és 1920 közötti népszámlálások eredményeinek elemzésére.

Alább látható egy mintakártya az 1910-es népszámlálásból származó adatokkal. Ebből látható, hogy a *Wilson* név Soundex-kódja W425.

LOUISIANA				
HEAD OF FAMILY			E. D.	SHEET
W 425 Wilson, Alce			118	17
COLOR	AGE	BIRTHPLACE		
B	42			
COUNTY	St. Landry		CITY	
OTHER MEMBERS OF FAMILY				
NAME	RELATIONSHIP	AGE	BIRTHPLACE	
Eugene	W	46		
Begina	D	15		
Walter	S	13		
Louisa	D	12		
Camila	D	7		
Conell	S	7		
Hudson	S	4		

FORM 10-636 (4-20-61)
1910 CENSUS INDEX - FAMILY

U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE
BUREAU OF THE CENSUS

Forrása: <https://familysearch.org/learn/wiki/en/Soundex>

Adott egy családnevekből álló lista és a megfelelő Soundex-kódok véletlen sorrendben. Néhány karakter hiányzik:

<i>Allaway, Anderson, Ashcombe, Buckingham,</i>	S312, T□6□, □5□3, C42□, T520,
<i>Chapman, Colquhoun, Evans, Fairwright,</i>	L□42, A536, C155, □623, S356,
<i>Kingscott, Lewis, Littlejohns, Stanmore,</i>	□252, □152, □330, A251, A400,
<i>Stubbs, Tocher, Tonks, Whytehead</i>	L2□0

- (a) Írja le lépésenként, hogyan generálják a Soundex-kódot!
- (b) Kösse össze a családneveket a megfelelő Soundex-kódokkal, és állítsa vissza a kihagyott karaktereket!
- (c) Generáljon Soundex-kódot a következő családnevekre:
Ferguson, Fitzgerald, Hamnett, Keefe, Maxwell, Razey, Shaw, Upfield.

—Alekszandr Piperszki

4. Feladat (20 pont) Adott néhány mondat wambaya nyelven valamint fordításuk magyarra:

- | | |
|--|--|
| 1. <i>Ngarlu nya.</i> | Te táncoltál. |
| 2. <i>Gulugba ngu.</i> | Én aludni fogok. |
| 3. <i>Bardbi ga bungmanya.</i> | Az öregasszony elfutott. |
| 4. <i>Ngunybulugi barrawunguji.</i> | Az orvosnak háza van. |
| 5. <i>Ngajbi nginya.</i> | Én láttalak téged. |
| 6. <i>Dagumajba nguyu ngunybulugi.</i> | Ő (nő) meg fogja ütni az orvost. |
| 7. <i>Alanga gu ngarlujba janjingunya.</i> | A lány táncolni fog a kutyával. |
| 8. <i>Ngajba gununyu.</i> | Ő (ffi.) látni fog téged. |
| 9. <i>Ngirra nga gijilulu.</i> | Én elloptam a pénzt. |
| 10. <i>Yagujba nyu barrawuwaji.</i> | Te ház nélkül fogod őt (ffi.) hagyni. |
| 11. <i>Daguma ngiyinga bungmanyani.</i> | Az öregasszony megütött engem. |
| 12. <i>Bardbi ga darrangunguji.</i> | Ő (ffi.) elfutott a bottal. |
| 13. <i>Alayulu ngiya juwa.</i> | Ő (nő) megtalálta a férfit. |
| 14. <i>Juwani gina ngajbi gijilulungunya.</i> | A férfi őt (nő) látta a pénzzel. |
| 15. <i>Yagu gininga.</i> | Ő (ffi.) elhagyott engem. |
| 16. <i>Bungmaji gina ngajbi balamurruwaji.</i> | Ő (ffi.) dárda nélkül látta az öregembert. |
| 17. <i>Dirragba gu bungmaji.</i> | Az öregember ugrani fog. |

(a) Fordítsa le magyarra:

18. *Alayulujba nguyunyu bungmanyani.*
19. *Yagu gininya.*
20. *Janji darrangguwaji.*
21. *Ngirra nya alanga.*
22. *Daguma nyinga.*
23. *Dirragbi ga balamurrungunya.*

(b) Fordítsa le wambaya nyelvre:

24. Te el fogsz engem hagyni.
25. Az orvos aludt.
26. A férfi el fog futni a pénzzel.
27. Ő (ffi.) el fogja lopni a kutyát.
28. A lány látott téged.

⚠ A wambaya nyelv a nyugat-barklyi családhoz tartozik. Körülbelül 50 ember beszéli Ausztrália Északi területén.

—Kszenyija Giljarova

5. Feladat (20 pont) Adott 25 szomáli félvers, amelyet az úgynevezett masafó versmértékben írtak:

- | | |
|----------------------------|-------------------------------|
| 1. ogaadeen ha ii dirin | 14. daliilkii ku siiyaye |
| 2. duul haad amxaaraa | 15. miyaad iigu duurxuli |
| 3. kaa dooni maayee | 16. dorraad adigu kama dhigin |
| 4. amba waa ku daba geli | 17. ma deldelin raggoodii |
| 5. dakanka iyo qaankee | 18. deelqaadkan aad tiri |
| 6. anaa been dabaadee | 19. diigaanyo ciidana |
| 7. galbeed uga dareershaan | 20. wax ma kala dillaallaa |
| 8. dalkaad adigu joogtiyo | 21. duunyada ka qaadoo |
| 9. dar alliyo heshiis iyo | 22. diinkiyo dugaaggiyo |
| 10. mase waa dayoobeen | 23. dildillaaca waaberi |
| 11. dacalkaaga kuma shuban | 24. dibnahaaga kama qiran |
| 12. miyaan duudsiyaayaa | 25. hobyó wixii ka soo degey |
| 13. doodaye maxaad oran | |

Hogy elősegítsük a masafó szerkezetének megértését, itt van 10 félvers, amelyeket eredeti masafó félversekből alkottunk a félversben található szavak véletlenszerű átrendezésével. Néhány vers talán betartja a verselési szabályokat, de a többség nem:

- | | |
|-----------------------------|------------------------------|
| 26. u anigaa lehe diin | 31. kuu miyuu tari wax dafir |
| 27. waad nimankaad ma diidi | 32. kuu daalasaayee nin |
| 28. qoran daftarkaaga kuma | 33. shareecada dikrigiyo |
| 29. fuushaan kaama dusha | 34. dumarkii furayaan ma |
| 30. helo dabacayuun kulaan | 35. ogaadee diyaar kuu |

(a) Írja le a masafó félvers szerkezetét.

(b) Itt van még 10 masafó félvers. Öt vers eredeti, ötöt véletlenszerű átrendezéssel kaptunk. Melyik milyen?

- | | |
|---------------------------|---------------------------|
| 36. war ismaaciil daarood | 41. digaxaarka mariyoo |
| 37. dir miyaad wadaagtaan | 42. ciid iyo doolo diraac |
| 38. labadaad ka duudiye | 43. nooma keeneen darka |
| 39. ka jannadaad daahiye | 44. kala deyaayaa miyaan |
| 40. adiga iyo deriskaa | 45. wuxuun kaa danqaabaan |

—Alekszandr Piperszki

Szerkesztők: Bozsidar Bozsánov (főszerkesztő), Cao Csi-tung, Iván Derzsanszki (műszaki szerkesztő), Hugh Dobbs, Dmitrij Geraszimov, Kszenyija Giljarova, Sztanyiszlav Gurevics, Gabrijela Hladnik, Borisz Iomdin, Bruno L’Astorina, Li Dzsegju, Elica Milanova, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Alekszandr Piperszki, Marija Rubinstejn, Daniel Rucki, Estere Šeinkmane, Artürs Semenuks, Pavel Szofroniev, Milena Veneva.

Magyar szöveg: Iván Derzsanszki, Miina Norvik.

Sok szerencsét!